

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce **F. K.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Čapkem, advokátem, se sídlem Hradec Králové, Komenského 241, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 4, Nám. Hrdinů 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2006, č. j. 5 Ca 224/2006 - 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost směřující proti výroku usnesení o nevyhovění žádosti o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost směřující proti výroku usnesení o vrácení soudního poplatku **s e o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce jako stěžovatel včas podanou kasační stížností napadl shora uvedené usnesení městského soudu, a to v obou jeho výrocích, přičemž prvním výrokiem nebylo vyhověno jeho žádosti o prominutí zmeškání lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku a druhým bylo rozhodnuto o vrácení soudní poplatku.

Stěžovatel podal žalobu (doručenou soudu dne 28. 7. 2006) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2006, č.j. VS-1067/51/2-2002, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 25. 11. 2005, č. j. 518/ORG/2004 o nevyhovění žádosti o vydání osvědčení o státním občanství. Dne 23. 8. 2006 byl žalobce vyzván k doložení opisu napadeného správního rozhodnutí, a dále samostatným usnesením k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 3 dnů od doručení výzvy. Usnesení obsahovalo poučení o následku nezaplacení poplatku ve lhůtě – zastavení řízení. Obě výzvy byly

doručovány společně zástupci žalobce a doručeny byly dne 28. 8. 2006. Dne 6. 9. 2006 byl soudu doručen vyžádaný opis správního rozhodnutí. Dne 30. 10. 2006 městský soud řízení o žalobě zastavil pro nezaplacení soudního poplatku a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 11. 2006. Dne 16. 11. 2006 pak byl zástupcem žalobce zaslán soudní poplatek v kolcích a dne 27. 11. 2006 pak bylo soudu doručeno podání obsahující žádost o prominutí zmeškání lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku. V ní bylo uvedeno, že zástupce žalobce byl od 26. 8. 2006 do 6. 10. 2006 hospitalizován a dosud je v pracovní neschopnosti. V době jeho nepřítomnosti se jeho manželka, která není právnickou, snažila vyřizovat došlou poštu, ovšem není jí znám význam a důležitost celé řady úkonů, které bylo třeba zajistit. Z toho důvodu byla úhrada poplatku provedena opožděně. Žádost doplnil lékařskou zprávou ze dne 15. 11. 2006 o pracovní neschopnosti trvající od začátku srpna dosud s opakovanými hospitalizacemi. Na to soud vydal usnesení napadené kasační stížností.

Městský soud v tomto usnesení vyšel z názoru, že žalobce byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku, a protože tak ve lhůtě neučinil, bylo řízení dne 30. 10. 2006 zastaveno. Žalobce požádal o prominutí lhůty z důvodů hospitalizace a další pracovní neschopnosti jeho právního zástupce až po právní moci usnesení o zastavení řízení, které již není možno zrušit. Z toho důvodu soud považuje za nemožné vyhovět žádosti o prominuté zmeškané lhůty. Současně rozhodl o vrácení soudního poplatku opožděně uhrazeného.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) a namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky městským soudem.

Stěžovatel městskému soudu konkrétně vytýká, že nevyhověl žádosti o prominutí zmeškání lhůty, aniž se zabýval jejími důvody. Podle § 5 soudního řádu správního (poznámka soudu: stěžovatel má zřejmě na mysli ust. § 40 odst. 5 s. ř. s.) může předseda senátu z vážných důvodů prominout lhůtu k provedení úkonu, nestanoví-li zákon jinak. V daném případě žádný zákon nestanoví, že by v případě lhůty k zaplacení soudního poplatku bylo prominutí zmeškání lhůty vyloučeno. Ostatně ani soud na žádný takový zákon neodkazuje. Proto stěžovatel považuje za správný závěr, že prominutí možné je. Z těchto důvodů navrhuje zrušení usnesení městského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dne 23. 4. 2007 předložil zástupce stěžovatele Nejvyššímu správnímu soudu rozhodnutí ministra vnitra ze dne 26. 3. 2007, č.j. VS-116/RK/3-2005, jímž byla zrušena část rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2004, č.j. VS-1067/51/2-2002, označující osvědčení o státním občanství České republiky vydané dne 13. 7. 2001 Úřadem městské části Praha 1 za nicotné. K tomu uvedl, že z tohoto důvodu je třeba považovat celé řízení vedené před Krajským úřadem Ústeckého kraje za zmatečné.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal přípustnost kasační stížnosti. Ta směřuje proti oběma výrokům napadeného usnesení, přičemž druhým výrokem bylo rozhodnuto o vrácení opožděně zaplaceného soudního poplatku. Přitom se nejedná o výrok odvozený od prvního výroku, ale o samostatné rozhodnutí, mající základ v tom, že po zastavení řízení stěžovatel uhradil poplatek, aniž k tomu byl v té době povinen. Městský soud tak v napadeném usnesení spojil rozhodnutí o dvou samostatných věcech – o podané žádosti prominutí zmeškání lhůty a o vrácení poplatku po zániku poplatkové povinnosti, která nastala nezávisle na podané žádosti a jejím vyřízení. Rozhodnutí o vrácení soudního poplatku je sice rozhodnutím ve smyslu § 102 s. ř. s., ovšem jedná se o rozhodnutí o nákladech řízení (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2007, č. j. 8 As 25/2006 - 144, dostupné

na www.nssoud.cz). Proti rozhodnutí o nákladech řízení je ovšem kasační stížnost nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Proto byla kasační stížnost směřující proti tomuto výroku podle § 46 odst. 1 písm. d), § 120 s. ř. s. odmítnuta.

Kasační stížnost směřující proti výroku o nevyhovění žádosti o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku shledal Nejvyšší správní soud přípustnou. I když toto rozhodnutí má vztah k soudnímu poplatku, nejedná se o rozhodnutí o nákladech řízení. Prominutí lhůty, byť k zaplacení soudního poplatku, v daném případě má však vliv na posouzení, zda žalobci nebyl odepřen přístup k soudu. Tato kasační stížnost tak má stejný význam, jako v případě rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, která byla judikaturou uznána přípustnou (srovnej např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2005, č.j. Na 225/2005-110, zveřejněné pod č. 765/2006 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud dále přihlížel k tomu, že v daném případě rozhodnutí o žádosti nepředcházelo konečnému rozhodnutí o žalobě (což je rozhodnutí o zastavení řízení), které mohlo být v kasačním řízení zkoumáno, byla-li by kasační stížnost podána. Stěžovatel zde brojí proti rozhodnutí vydanému až po pravomocném zastavení řízení a městský soud také vycházel z toho, že o žádosti o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku nebylo možno vůbec rozhodnout poté, co řízení bylo zastaveno a poplatková povinnost zanikla. Stěžovatel je zřejmě názoru opačného.

Tvrdí-li ovšem stěžovatel, že zde může být dán kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nelze mu přisvědčit. Podle tohoto ustanovení lze totiž namítat nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, čímž se rozumí posouzení aplikace hmotného práva v přezkoumávané věci. Tím se ovšem městský soud v daném případě vůbec nezabýval a ani nemohl. Měl-li při rozhodnutí o podané žádosti vážit její důvody a neučinil tak, bylo by v tom možno shledat jediné jinou vadu v řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nesprávné podřazení kasačních důvodů stěžovatelem však pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti není rozhodné.

V mezích důvodů kasační stížnosti ji Nejvyšší správní soud správní soud přezkoumal.

Žaloba byla podána, aniž byl současně uhrazen soudní poplatek. Přitom soudní poplatek je povinen žalobce zaplatit již při podání žaloby, a splnění poplatkové povinnosti není vázáno na výzvu soudu - § 4 odst. 1 písm. a), § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Nebyl-li poplatek takto zaplacen, pak soud podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích vyzve poplatníka k zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí lhůty řízení zastaví. Tak se také v daném případě stalo.

Soudní řád správní typy lhůt výslovně nedefinuje, není proto důvodu přiznávat jim jiný charakter a význam, než činí občanský soudní řád. Ten rozlišuje lhůtu soudcovskou a lhůtu zákonnou (§ 57); lhůta k zaplacení soudního poplatku je lhůtou soudcovskou. Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. *nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit.* Ze znění tohoto ustanovení plyne, že u lhůty soudcovské soudní řád správní připouští jak možnost jejího prodloužení, tak i možnost prominutí zmeškání.

Prominutí zmeškání lhůty logicky přichází v úvahu jen tam, kde dosud běží řízení, v němž měl být úkon proveden. Z toho hlediska by se předmětná žádost jevila vyloučenou.

Jednalo se ovšem o zaplacení soudního poplatku, kde zákon o soudních poplatcích disponuje specifickou úpravou. Ust. § 9 odst. 7 zákona soudních poplatcích totiž zaplacení soudního poplatku i po zastavení řízení připouští. Ve věcech správního soudnictví však jen, pokud je poplatek zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci. V daném případě se tomu tak nestalo. Rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci a tím ze zákona poplatková povinnost zanikla. Zanikla-li poplatková povinnost, nepřichází vůbec v úvahu prominutí zmeškání lhůty určené soudem k zaplacení soudního poplatku. Právní posouzení žádosti městským soudem proto bylo správné.

Městský soud za takové situace nemohl přihlížet k důvodům, pro které byla lhůta zmeškána, neboť vyhovění žádosti bylo vyloučeno. Městskému soudu nelze ani vytýkat, že by postupoval jakkoliv účelově. Je třeba připomenout, že poplatková povinnost se v případě správního soudnictví váže přímo k podání žaloby, výše soudního poplatku je jednoznačně a výslovně zákonem stanovena. Lhůta soudem stanovená k dodatečné úhradě soudního poplatku byla sice krátká, ovšem s ohledem na to, že poplatek má být uhrazen při podání žaloby, odpovídající a nikoliv nereálná. Soud pak přistoupil k zastavení řízení až po dvou měsících od doručení výzvy; přitom následně po jejím doručení bylo jiné současně doručené výzvě zástupcem stěžovatele vyhověno. Stejně tak nelze přihlížet ke skutečnosti, že tento postup byl důsledkem vyřizování agendy advokátovou manželkou bez právnického vzdělání - je věcí odpovědného přístupu advokáta ke klientovi, by zajistil provedení nezbytných úkonů právní pomoci i pro případ nenadálého znemožnění řádného zastupování (§ 26 odst. 2, § 27 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii) a aby takovou situaci procesně odpovídajícím způsobem řešil.

Poukázal-li stěžovatel dodatečně na rozhodnutí ministra vnitra, které soudu současně předložil, nemá to na toto kasační řízení žádný vliv a je věcí stěžovatele, jaké právní kroky z toho vyvodí.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze rozhodl o žádosti o prominutí zmeškání lhůty v souladu se zákonem a v řízení neshledal vady namítané v kasační stížnosti. Proto kasační stížnost v této části jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl v tomto přezkumném soudním řízení úspěch, podle § 60 odst. 1, § 120 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v tomto řízení žádné náklady nevznikly, a proto nepřichází v úvahu jejich přiznání.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu